

Diarienummer: 0033/17

Handläggare: Berndt Sundström
Tel: 031-368 54 58
E-post: berndt.sundstrom@gshab.goteborg.se

Uppföljningsrapport 1 2017 samt månadsrapport mars för Göteborgs Stadshus AB

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stadshus AB

1. Godkänna upprättat förslag till uppföljningsrapport 1 2017.
2. Anteckna informationen om månadsrapport mars samt finansiella positioner för Göteborgs Stadshus.
3. Förklara paragrafen över beslutet omedelbart justerad.

Ärendet

Göteborgs Stadshus ska inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelsen i syfte att stärka stadens styrning av bolagen. Detta förutsätts ske inom ramen för ordinarie uppföljningsrapporter och främst ta sin utgångspunkt i genomförda ägardialoger.

Förslag till uppföljningsrapport för Göteborgs Stadshus, avseende perioden januari-mars med helårsprognos, har upprättats, bilaga 1.

Olika Perspektiv

De förslag som lämnas i detta tjänsteutlåtande berör i huvudsak uppföljning av budget och prognos för helåret via uppföljningsrapport samt månadsrapport. Förslagen bedöms inte medföra några konsekvenser för Barnperspektivet, Jämställdhetsperspektivet, Mångfaldsperspektivet, Miljöperspektivet eller Omvärldsperspektivet.

Bilagor

1. Uppföljningsrapport 1 2017 Göteborgs Stadshus AB
2. Månadsrapport mars Göteborgs Stadshus AB
3. Finansiella positioner mars Göteborgs Stadshus AB

Expedieras

1. Kommunstyrelsen

Uppföljningsrapport 1 2017

Stadshus Göteborg AB

Göteborgs Stadshus AB

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Resultatredovisning och verksamhetsanalys	6
2.1	Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling.....	6
2.1.1	Övergripande för koncernen	6
2.1.2	Per kluster/bolag	7
2.1.2.1	Energi.....	7
2.1.2.2	Bostäder	8
2.1.2.3	Lokaler	8
2.1.2.4	Kollektivtrafik	10
2.1.2.5	Näringsliv.....	10
2.1.2.6	Turism, kultur och evenemang	10
2.1.2.7	Hamn.....	11
2.1.2.8	Interna bolag.....	11
2.1.2.9	Regionala bolag	12
2.1.2.10	Boplats Göteborg AB	13
2.2	Resultatanalys till och med perioden och helår	13
2.2.1	Övergripande för koncernen	13
2.2.2	Per kluster/bolag	15
2.2.2.1	Energi.....	15
2.2.2.2	Bostäder	15
2.2.2.3	Lokaler	16
2.2.2.4	Kollektivtrafik	16
2.2.2.5	Näringsliv.....	17
2.2.2.6	Turism, kultur, evenemang.....	17
2.2.2.7	Hamn.....	18
2.2.2.8	Interna bolag.....	18
2.2.2.9	Regionala bolag	19
2.2.2.10	Boplats Göteborg AB	19
2.3	Investeringar	19
2.3.1	Övergripande för koncernen	19
2.3.2	Per kluster/bolag	20
2.3.2.1	Energi.....	20
2.3.2.2	Bostäder	20
2.3.2.3	Lokaler	20
2.3.2.4	Kollektivtrafik	21
2.3.2.5	Näringsliv.....	21

2.3.2.6	<i>Turism, kultur, evenemang</i>	21
2.3.2.7	<i>Hamn</i>	21
2.3.2.8	<i>Interna bolag</i>	21
2.3.2.9	<i>Regionala bolag</i>	21
2.3.2.10	<i>Boplats Göteborg AB</i>	21
2.4	Utveckling inom personalområdet.....	21
2.5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	23
2.6	Nyckeltalsredovisning	23
2.7	Nyckeltalsredovisning	23
2.8	Uppföljning av styrelsens utvärdering av eget arbete 2016.....	23

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga A Styrelseprotokoll Göteborgs Stadshus AB 20161219

1 Sammanfattning

Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag utgör grunden för den ägarstyrning som kommunfullmäktige beslutat att gälla från och med 2015-01-01. Bakgrunden är bland annat bolagsöversynens slutsatser att former för strukturerad och formaliserad ägarstyrning saknades i den tidigare strukturen. Göteborgs Stadshus kärnuppdrag är att bidra till att kommunfullmäktiges mål och riktlinjer uppnås genom att *”effektivisera den politiska styrningen”*.

Kommunfullmäktige har uppdragit åt Göteborgs Stadshus att utöva ägarstyrningen genom bland annat årliga ägardialoger med syftet att följa på vilket sätt och i vilken omfattning som bolagen genomför sina uppdrag. Göteborg Stadshus ska stödja bolagen i tolkningen av kommunfullmäktiges beslut och i övrigt utgöra stöd för dotterbolagen i deras uppdrag. Under 2017 har ägardialoger hittills genomförts med Göteborgs Stads Leasing AB (Interna bolag), Förvaltnings AB Framtiden (Bostäder). Planerade ägardialoger är Higab AB (Lokaler) 170508, Göteborg Energi AB (Energi) 170612, Göteborg & Co Kommunintressent AB (Turism, Kultur & Evenemang) 171002, BRG (Näringsliv) 171030, Göteborgs Spårvägar AB (Kollektivtrafik) 171127 samt Göteborgs Hamn AB (Hamn) 171218.

Göteborgs Stadshus ska också återföra väsentlig information till KF/KS samt ta initiativ till ändrade ägardirektiv, utifrån gjorda iakttagelser. Som ett resultat av genomförda ägardialoger har Göteborgs Stadshus beslutat om handlingsplaner som för kännedom överlämnats till kommunstyrelsen. Styrelsen har under året överlämnat förslag till nytt ägardirektiv för Göteborgs Stads Leasing AB samt Göteborgs Stads Upphandlings AB till kommunstyrelsen för beredning inför beslut av kommunfullmäktige.

Göteborgs Stadshus har under året yttrat sig över flera remisser, bland annat ifråga om tillsättande av Näringslivschef, yttrande över Miljö- och klimatnämndens remiss av handlingsplan tillhörande Göteborgs Stads Miljöprogram 2017-2020 samt yttrande över förslag till riktlinjer för nyttorealiserings avseende digitalisering.

Av ägardirektivet följer att Göteborgs Stadshus bland annat har uppdraget att svara för insatser som höjer styrelsernas generella kompetens. De genomförda styrelseutbildningarna från 2015 till och med mars månad har omfattat 426 förtroendevalda samt tjänstemän. Under hösten 2017 har ytterligare fyra utbildningstillfällen planerats.

I Göteborgs Stadshus uppdrag ligger även att vara ett direkt operativt/konsultativt stöd inom vissa specialistfunktioner såsom HR, hållbarhet, kommunikation, ekonomi och juridik. Ett stort antal aktiviteter har genomförts inom ramen för styrelsens mål- och inriktningsdokument för 2017. Samordnade och stödjande nätverk inom koncernen är etablerade inom ramen för flera av specialistkompetenserna.

Under kvartal 1 har ett antal rekryteringsprocesser bedrivits inom koncernen i syfte att antingen rekrytera tf VD i inväntan på att ordinarie rekryteringsprocess kan genomföras eller att rekrytera ordinarie VD. Processerna har visat på otydligheter samt behov av förbättringar för att skapa en tydlig, sammanhållen och kvalitativ process. Det pågår ett arbete rörande ett politiskt yrkande angående KFs riktlinjer gällande anställning och avveckling av förvaltnings- och bolagschefer. Det är av stor vikt att arbetet med yrkandet tar lärdom i de brister som framkommit i de ovan nämnda exemplen. I arbetet bör man ta sin utgångspunkt i beslutade strukturer och formella ansvar för att på så sätt skapa tydlighet och möjlighet att utkräva ansvar för processens resultat.

Förutsättningarna bedöms goda, för att inom ramen för koncernens totala ekonomi, klara de finansiella åtaganden som finns i förhållande till dotterbolagen samt till ägaren. Göteborgs Stadshus ska enligt ägardirektivet svara för den finansiella samordningen

inom koncernen. I detta ligger att verkställa kommunfullmäktiges beslut avseende koncernbidrag till vissa bolag samt lämna förslag om finansiering och skattesamordning. Koncernens samlade resultatprognos för 2017 indikerar ett behov av uttag från Göteborg Energi AB och Göteborgs Hamn AB på 35- 50 % (13-28% utöver skatteuttaget om 22%) samt Higab AB på ca. 35% (13% utöver skatteuttaget om 22%) av resultatet efter finansiella poster. Behovet baseras utöver resultatprognosen på möjligheten till skattesamordning. Den budgeterade utdelningen till kommunen för 2017 är planerad att tas från Göteborgs Stadshus fria egna kapital med upplåning från Kommuninvest. Se vidare i avsnitt 2.2.

2 Resultatredovisning och verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling

2.1.1 Övergripande för koncernen

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB skapades 1 januari 2014, men har varit operativt sedan 1 januari 2015. Under de två år som bolaget bedrivit sin verksamhet har processer och rutiner arbetats fram i syfte att säkerställa att bolaget hanterar sina uppdrag i enlighet med ägardirektiv och bolagsordning.

Bolagets kärnprocess är ägarstyrning, där det bärande momentet är ägardialog. Bolaget har under sina två år i drift organiserat arbetet med bolags- och funktionsansvariga som ska säkerställa att ägarstyrningen tar sin utgångspunkt från alla de aspekter som en hållbar ägarstyrning är beroende av.

Med den kunskap som samlats in rörande verksamhetens bedrivande går nu bolaget in i en fas där nuvarande arbetssätt värderas och utvecklas vidare. Under kvartal 1 har bolaget därför genomfört en nulägesanalys där förslag på prioriterade utvecklingsområden har identifierats. Arbetet har baserats på en faktainsamling från styrande dokument och intervjuer med klustermödrar, SLK och politiken. Med förstudien som grund kommer förslag till utvecklingsområden att presenteras för Stadshus styrelse i juni 2017. Implementering av åtgärder, utvecklade arbetsprocesser och eventuell organisationsutveckling kommer att ske under 2018.

Under 1:a kvartalet 2017 har ägardialoger genomförts med Göteborgs Stads Leasing AB samt Framtiden AB. Vidare har ägarråd genomförts med de regionala bolagen, Renova, Gryaab och Grefab.

Utöver detta har handlingsplan för Göteborgs Hamn beslutats utgående från den dialog som hölls kvartal 3 2016.

Inom ramen för dessa dialoger har handlingsplaner tagits fram och beslutats av Stadshus styrelse. Viktigare punkter i handlingsplanerna är:

Göteborgs Stads Leasing AB ska återkomma med beskrivning av hur bolaget genom benchmarking säkerställer effektiv verksamhet.

Framtiden ska återkomma med en redovisning av hur man skapar långsiktig finansiell stabilitet i koncernen, samt hur man ska skapa en optimal koncernorganisation. Därutöver ska Framtiden också återkomma med en beskrivning av hur man når fullmäktiges mål avseende bostadsbyggandet.

Göteborgs Hamn ska återkomma med en analys av en utveckling där hamnen utvecklar sin affär med området logistikfastigheter. Uppdraget inryms i dagsläget inte i ägardirektiv eller bolagsordning. Vidare ska hamnen beskriva hur man agerar för att säkerställa konkurrenskraften, bl.a. med avseende på containervolymer. Långsiktigt krävs också att farleden fördjupas så att hamnen kan ta emot större fartyg. Konflikten mellan Hamnarbetarförbundet och APMT fortsätter och påverkar framförallt kunder inom containersegmentet med en kraftig volymminskning.

Handlingsplanerna för de regionala bolagen processas för närvarande och kommer att återrapporteras senare under 2017.

I januari 2017 skrev Göteborgsposten (GP) om händelser i Göteborgs Stads Leasing AB. Detta medförde att både Stadsrevisionen och bolagets styrelse genomförde särskilda utredningar rörande de omständigheter som beskrevs i GP.

Utredningarna visade på allvarliga brister som ledde till att Stadsrevisionen riktade en

anmärkning mot VD och styrelse. Med detta som bakgrund och med resultatet från sin egen utredning, beslutade Göteborgs Stads Leasing den 19 april att entlediga VD med omedelbar verkan. Arbetet pågår med att hantera de brister som framkommit och Stadshuset AB stödjer i arbetet.

Sedan 1 januari är verksamheten i Bryssel en integrerad del av Göteborgs Stadshuset AB. Genomförandet har skett utan störningar i befintlig verksamhet. Ett arbete pågår att finna arbetssätt som säkerställer att verksamheten utgår från ett hela staden perspektiv.

Under kvartal 1 har ett antal rekryteringsprocesser bedrivits inom koncernen i syfte att antingen rekrytera VD i inväntan på att ordinarie rekryteringsprocess kan genomföras eller att rekrytera ordinarie VD. Processerna har visat på otydligheter samt behov av förbättringar för att skapa en tydlig, sammanhållen och kvalitativ process. Det pågår ett arbete rörande ett politiskt yrkande angående anställning och avveckling av förvaltnings- och bolagschefer. Det är av stor vikt att arbetet med yrkandet tar lärdom i de brister som framkommit i de ovan nämnda exemplen. I arbetet bör man ta sin utgångspunkt i beslutade strukturer och formella ansvar för att på så sätt skapa tydlighet och möjlighet att utkräva ansvar för processens resultat.

2.1.2 Per kluster/bolag

2.1.2.1 Energi

Under kvartal 1 2017 har avtalats om villkor i en affär som innebär en avyttring av Sävsjö Biogas AB till extern part. Under inledningen av året har också avyttringen fullföljts av Skövde Biogas AB.

Från och med 2017 har Göteborg Energi AB beslutat att genomföra koldioxidreducerande åtgärder under beteckningen "Bioprio". Detta innebär att värmeproduktionen optimeras i syfte att minska koldioxidutsläppen mot att produktionen blir dyrare. I Prisdialogen har överenskommit att fördyringen på 70 mnkr finansieras av kundkollektivet genom att prissänkningar ej genomförs i den utsträckning som annars skulle skett.

Dialoger med Ale och Partille pågår och diskussioner förs om möjligheten till differentierad prissättning med utgångspunkt i förutsättningar för respektive nätområde. Historiskt har samma prisjusteringar och prisnivåer tillämpats för nätområdena Ale, Partille och Göteborg.

Flera projekt bedrivs inom området energieffektivisering. Beslutade projekt för stadens fastighetsägande bolag och förvaltningar följs upp kontinuerligt med deltagande från såväl bolag som nämnder och i årets första uppföljning var miljöförvaltningens representanter inbjudna. Under kvartal 1 presenterades en rapport rörande solceller på tak i Framtidenkoncernens bestånd.

Flera utredningar pågår som påverkar verksamheten i Göteborg Energi. I juni 2016 beslutade regeringen att utreda ekonomiska styrmedel för el och värmeproduktion inom systemet för utsläppsrätter och ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning. I början av mars 2017 lade regeringen ett förslag om ökad koldioxidskatt för både kraftvärmeanläggningar och hetvattenanläggningar. Det senare förslaget innebär kostnadsökningar ett normalår på ca 20 – 25 mnkr. I början av 2017 presenterade Boverket ett förslag på nya energikrav vilket innebär att fjärrvärmens fortsatt missgynnas gentemot värmepumpslösningar och individuell energiproduktion. Energitraven för byggnader styr mot ökat elberoende.

2.1.2.2 Bostäder

Från januari till mitten av april 2017 har Förvaltnings AB Framtidens styrelse fattat beslut om nyproduktion av drygt 700 hyresrätter i olika delar av staden. Under 2017 beräknar Framtidenkoncernen att färdigställa ca 500 bostäder. Framtiden Byggutveckling har tagit över projekt från de bostadsförvaltande bolagen med möjlighet till ca 6 000 bostäder.

Koncernen planerar att göra en extraordinär satsning för att tillskapa fler bostäder redan under 2018 och försöka nå upp till fullmäktiges mål om 1 400 bostäder/år. Satsningen sker framför allt i Göteborgs ytterområden där större delen av koncernens hyresgäster bor idag och där det finns en stor social otrygghet och trångboddhet. Sammanlagt tar Framtiden höjd för 2 400 möjliga bostäder i lägen där bostadsbristen är akut bland annat genom att förtäta och bygga samman områden för att göra dem tryggare, skapa blandade upplåtelseformer för att möjliggöra bostadskarriär, tillföra bostäder med särskild service, trygghetsboenden och äldreboenden samt genom att söka nya lösningar vad gäller byggprocess, byggnation och uthyrningsprinciper för att uppnå bästa och snabbaste resultat.

Den 7 mars 2017 hölls ägardialoger mellan Framtidens styrelse och samtliga dotterbolagsstyrelser i samband med årsstämmorna. Områdena som behandlades var nyproduktion, underhåll/renovering, utvecklingsområden samt ekonomi.

Under året har beslut fattats om att bygga 44 temporära bostäder vid Kärrlundsvallen (beräknad inflyttning våren 2018) och bygglov har skickats in om Lemningsvallen. Hittills har 100 lägenheter förmedlats till nyanlända och 98 hushåll har fått förstahandskontrakt i den särskilda satsning som görs för 500 barnfamiljer som bor osäkert.

Arbetet i de sex utvecklingsområdena Bergsjön, N Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet samt Gårdsten har växlat upp under 2016. Koncernen har beslutat att öka närvaron vardagar 7-22 samt helger 14-22. Trygghetsanalyser tas nu fram för samtliga utvecklingsområden tillsammans med Tryggare Sverige för att se vad som behöver göras i den fysiska miljön för att öka tryggheten.

2017 års hyresförhandlingar är klara för två av bostadsbolagen (Bostadsbolaget och Familjebostäder). Hyrorna höjs med i genomsnitt 0,7 procent från den 1 april 2017.

2.1.2.3 Lokaler

Higab AB

Vid årsstämman i mars fick Higab nytt ägardirektiv, vilket främst innebär ett tydliggörande av rollen som moderbolag i koncernen. I samband med att fullmäktige tog beslut om ägardirektivet antogs även ett tilläggsyrkande som innebär att Higab ska tillämpa en särskild modell för hyressättning för föreningsliv och kulturverksamheter. Higab samverkar med stadsledningskontoret kring att utarbeta förslag till en modell som slutligen ska beslutas av fullmäktige.

Under mars månad genomförde Higab ägardialoger med samtliga dotterbolag.

I början av året förvärvade bolaget två nya fastigheter; Sjöfartsmuseet samt före detta Lillhagens Skola. Samtidigt lämnade Higab tre fastigheter till fastighetskontoret som en del i den pågående fastighetsöversynen.

I februari 2017 togs det första spadtaget i projektet Kretslopp och vatten som innebär nybyggnation för samlokalisering av förvaltningens verksamheter till Alelyckan. Projekt Skeppsbron 4 har inletts med grundförstärkningsentreprenaden. Förstudier har

presenterats för kulturnämnden gällande ombyggnad och utveckling av Sjöfartsmuseet respektive Göteborgs konstmuseum.

Rekrytering av ny vd för Higab pågår.

Förvaltnings AB Göteborgs Lokaler

Göteborgs Lokaler har fått ett uppdrag från kommunfullmäktige att rusta upp de lokala torgen, så kallat "Torguppdraget". Arbetet med att fullfölja uppdraget pågår för fullt, projektorganisation och nödvändiga kontakter är etablerade liksom upphandling av några av de större projekten.

Bolaget har tagit fram en rapport om e-handelns påverkan på de lokala torgen vilken kommer att användas för att utveckla torgen. E-handeln ökade med 17 % under 2016, och uppgår nu till närmare 10 % av den totala detaljhandeln. Konkurrensfördelen för de lokala torgen är främst den personliga service verksamheterna kan erbjuda. Otryggheten kring vissa av torgen är oroande för både bolagets personal, verksamheterna och besökare, samtidigt som den lugnare situationen i Biskopsgården är glädjande.

Bolaget deltar i flera olika stadsutvecklingsarbeten, bland annat i Kärra, Hammarkullen, Rannebergen och Backa.

Göteborgs Stads Parkerings AB

Under de närmaste tre åren kommer, på grund av byggnation av såväl infrastruktur som bostäder, närmare 7 000 parkeringsplatser i Göteborg att försvinna varav ca 6 000 kommunala och resten privata. Knappt 5 000 av det totala antalet finns i de centrala delarna av staden. Majoriteten av platserna är besöksparkeringar och endast för en bråkdel av platserna kommer bolaget att kunna hitta ersättningsplatser. Svårast blir att hitta alternativ i City och detta kommer markant minska tillgängligheten i Göteborg. Redan i slutet av år 2017 kommer behovet av ersättningsplatser att vara stort.

Sedan årsskiftet drifrar bolaget 42 000 platser under varumärket Parkering Göteborg och i början av året lanserades en ny app. 700 nya solcellsdrivna betalautomater håller på att installeras. Efter sommaren kommer bolaget att kunna erbjuda kunder laddplatser för elbil. Nu byggs norra rampen för parkeringsanläggningen på Skeppsbron och P-arken har flyttats till Lilla Bommen.

Det pågår ett arbete för att hitta långsiktiga lösningar för parkeringssituationen i Långedrag/Saltholmen (T-Plus). Under tiden görs kortsiktiga insatser för att förbättra situationen för boende i Södra skärgården.

Älvstranden Utveckling AB

Produktion pågår i fyra av bolagets konsortier (Lindholmshamnen, Örgryte Torp, Kvillebäcken och Västra Eriksberg) samtidigt som bolaget förbereder att genomföra detaljplanerna Frihamnen etapp 1 och Masthuggskajen i ytterligare två konsortier. Markanvisningstävling för Skeppsbrons kvarter har varit ute under årets första månader och där kommer ytterligare ett byggherrekonsortium att bildas efter tilldelningen.

I år väntas 612 bostäder färdigställas och 523 påbörjas inom ramen för Älvstranden Utvecklings verksamhet. Därtill kommer lokalytor och temporära bostäder i Frihamnen.

Stadsledningskontoret gör, på uppdrag av kommunstyrelsen, en översyn av styrningen av Älvstadenprojektet. Bolaget välkomnar detta och ser behovet nu när projektet är på väg in i genomförandefasen.

Internt fick bolaget ett tydligt positivt trendbrott i resultatet för den senaste NMI-mätningen. Det indikerar att bolagets organisation nu har stabiliserats efter flera år av intensivt förändringsarbete och kraftig tillväxt i antal anställda.

2.1.2.4 Kollektivtrafik

I april 2016 fattades tilldelningsbeslut avseende leverans av den nya spårvagnen M33. Upphandlingen omfattade totalt 100 vagnar med ett första avrop om 40 vagnar. De första 2 vagnarna beräknas anlända till Göteborg kvartal 2 2019 och samtliga 40 vagnar beräknas vara levererade vid halvårsskiftet 2021.

Inom spårvagnsverksamheten fortsätter arbetet med att bevara och utveckla leveransen. Revisionen av de äldre vagnstyperna M28 och M29 går mot sitt slut 2017. Tillgängligheten av vagnar är av största vikt för att kunna leverera utlovad trafik och situationen för M32 har förbättrats. Göteborgs Spårvägar har idag ett större ansvar själva för revisionsåtgärder och för M32 planeras samtliga vagnar vara reviderade till och med 2019. För spårvagnsverksamheten är färdigställandet av ett uppställningsområde till 2019 och Ringödepån till 2022 verksamhetskritiska för hantering av ytterligare vagnar och utökad trafik.

I spårvagnsverksamheten utvecklas verksamhetsledningssystemet och inom ramen för detta bedrivs ett processförbättringsarbete.

Resandet med spårvagn rapporteras ha ökat jämfört med 2016 de två första månaderna av 2017.

Inom bussverksamheten har olycksstatistiken försämrats kraftigt första kvartalet. Främst är det påkörning av föremål samt mindre allvarliga personolyckor som ökat. Aktiviteter har startats upp som syftar till att minska dessa olyckor.

Trafikantservice har fortsatt hög beställningsnivå från Västtrafik. Utöver ordinarie avtalad nivå har extrabeställningar gjorts. Ett arbete pågår med att överföra avdelningen för Kommunikationsteknik till Trafikantservice från och med april 2017.

2.1.2.5 Näringsliv

Fortsatt god konjunktur.

Verksamheten löper i enlighet med budget och verksamhetsplan.

Göteborgsregionens utveckling går fortsatt starkt framåt, vilket visar sig i utmaningar kring brist på bostäder och kontor, tillgång till kompetens och internationella skolor.

Ytterligare etableringar sker kontinuerligt i regionen, under senaste perioden sju stycken. Fortsatt stort intresse från andra delar av världen, BRG har varit delaktiga i besök av bland annat Kinas energiminister, Kroatians president och statsbesök från Kanada.

Det breda kommunikationsarbetet av BRG fortsätter utvecklas, och andelen inslag i stora nationella medier har ökat med 16 % under perioden.

Den andra strategiska näringslivsdialogen har genomförts, med mycket god respons, kring ämnet innovationsutveckling och konkurrenskraft.

Ägardialoger har genomförts med de delägda bolagen inför årets stämmor.

Mölnbalds Stad går in som delägare i Sahlgrenska Science Park från kvartal 2 2017, och dess stadsdirektör Håkan Ahlström väljs in i styrelsen.

2.1.2.6 Turism, kultur och evenemang

Fortsatt hög tillströmning av besökare.

Även de första två månaderna av 2017 visar en god utveckling, en tillväxt på 7 % i gästnätter jämfört med motsvarande period 2016.

Det pågår ett intensivt arbete kring att utarbeta både Besöksnäringens långsiktiga målbild mot 2030 i ett program, men även att utarbeta destinationens affärsplan 2018-20.

Det finns fortsatta betydande risker i genomförande av EM i Ridsport, utöver tidigare kommunicerat. Del av utökade kostnader förväntas kompenseras av andra evenemang, men ett fortsatt starkt fokus på utvecklingen är väsentligt.

Utformandet av förstudie kring att ansöka om European Championships 2022 fortgår, och slutdatum för ansökan är förskjuten till november.

Konkurrensverkets genomlysning av finansieringsmodellen för Göteborg Co fortgår, och slutligt beslut väntas under kvartal 2 2017.

Övriga verksamheter löper enligt plan.

2.1.2.7 Hamn

Godsutvecklingen för första kvartalet utvecklas i olika riktningar för olika segment.

Containerhanteringen och volymerna som fraktas på tåg minskar kraftigt, -13 %, genom konflikten i containerterminalen. Volymnedgången beskrivs som exceptionell och Hamnklustret rapporterar att rederierna söker sig till andra hamnar i en accelererande hastighet. Järnvägsvolymerna minskar även dessa som en följd av konflikten. Dessutom påverkas containervolymerna som fraktas på järnväg av nedläggningen av Green Cargos terminal i centrala Göteborg.

För RoRo-trafiken fortsätter den positiva utvecklingen från 2016 samt att hanteringen av nya bilar utvecklas starkt både vad gäller import och export.

2016 var ett rekordår för hantering av olja och energiprodukter och volymerna minskar något för första kvartalet 2017.

Inga kryssningsanlöp har gjorts under första kvartalet. På grund av att påskhelgen ligger senare i år än föregående år har passagerareantalet inom färjetrafiken påverkats negativt.

Konflikten mellan Hamnarbetarförbundet och APMT fortsätter och påverkar framförallt kunder inom containersegmentet. En övertids- och nyanställningsblockad är utlyst till att gälla april ut. Konflikten medför skador för näringslivet och gods styrs om till andra vägar och hamnar. Om inte Göteborgs Hamn kan garantera en tillförlitlig verksamhet finns risk att industrier med hög exportandel lägger tillverkning utanför Sverige.

2.1.2.8 Interna bolag

Konsolidering.

De interna bolagen genomgår under 2016 stora förändringar, och starten av 2017 präglas av konsolidering.

Verksamheten i Göteborgs Stads Leasing AB har haft en tung inledning på året med avslut av fusionsprocess, införande av nya system och en extern utredning av bolagets fordonsverkstad med anledning av mediegranskning.

Fusionsprocessen och införandet av nytt ekonomisystem har varit framgångsrika men har belastat organisationen hårt, och i synnerhet visar de nya systemen att de administrativa resurserna inte räcker till för framtiden.

Under periodens slutskede återrapporterades den externa genomlysningen av bolagets fordonsverkstad. Som en konsekvens av detta beslutade styrelsen 19 april att säga upp

nuvarande VD med omedelbar verkan samt utse till VD.

Verksamheten i Försäkrings AB Göta Lejon löper väl enligt budget och verksamhetsplan.

2.1.2.9 Regionala bolag

Renova

Renova rapporterar en god utveckling av verksamheten där volymerna till bolagets anläggningar är fortsatt mycket goda samtidigt som ökningen avtagit och stabiliserats. Ökade mängder driver övriga affärer, främst inom behandlingssidan men även inom logistiken.

Renovakoncernen arbetar med att förbereda sig för att hantera beslutet i nämnden för Kretslopp och Vatten om tilldelning av tre insamlingsentreprenader till Renova AB vilket skall träda i kraft 2018-04-01. Förberedelsearbetet är omfattande och inkluderar stora delar av organisationen.

För att långsiktigt säkerställa en ansvarsfull och miljöriktig avfallshantering och återvinning i Renovas ägarkommuner förbereder Renova ansökningar om utökade tillstånd för flera delar av sin verksamhet. Detta gäller Tagene, Marieholm, Fläskebo och Sävenäs.

Nyligen började en ny avtalsperiod för entreprenören på Skräppekärr och Högsbo sortering. Ökad utsortering av material, miljövänligare plockkranar och större del i avfallskontrollen ingår i det nya avtalet.

Från och med 1 januari prissätts containeruppdrag med varierande pris beroende på zon. Renovas region har delats in i sju olika zoner och systemet innebär en rättvisare prissättning för koncernens kunder.

Hushållshämtning har med kort varsel startat på nytt i Stenungsund och entreprenaden för hämtning av hushållsavfall på Tjörn är förlängd med ett år.

Renova Miljö har fått uppdraget att hämta verksamhetsavfallet från Borealis i Stenungsund, vilket utgör det största avtalet med en industri som Renova Miljö någonsin tecknat. Renova Miljö får vidare fortsätta som en av ramavtalsleverantörerna för hämtning av verksamhetsavfall från Göteborgs stads bolag och förvaltningar och ramavtalet gäller även för t ex miljöservicetjänster och kärntvätt. Förutom alla Göteborgs stads förvaltningar och bolag gäller avtalet även kyrkogårdsförvaltningen och Räddningstjänsten i Storgöteborg. Bolaget har också vunnit ett femårigt avtal med Logent Supporting Logistics, som hanterar stora flöden av emballage från Volvo Cars verksamhet.

Gryaab

Reningsverksamheten har under första kvartalet fungerat väl och reningsresultatet under första kvartalet är ungefär enligt förväntan. Det är vidare fortsatt hög aktivitet inom ett flertal större ombyggnadsprojekt. Utbyggnad av kvävereningen är i ett intensivt slutskede och anläggningen är i provdrift. Beträffande utbyggnad av driftlokaler är slutbesiktning planerad till juni 2017 med inflyttning efter sommaren. Även utbyte av utrustning för avvattning av slam är nära driftstart där all utrustning är installerad och under provdrift.

Senast vid utgången av 2018 måste ett nytt miljötillstånd finnas för verksamheten varför arbete med att utreda förutsättningar för ett nytt miljötillstånd pågår.

Bolaget arbetar vidare med att säkra mark för eventuell framtida utökad verksamhet. Preliminärt finns ett markområde i direkt anslutning till befintlig tomt och diskussioner

om ett arrendeavtal har startat.

Grefab

Underhålls- och investeringsarbetet följer den plan som styrelsen antagit i budget och affärsplan för 2017. I några hamnar rivs fasta bryggor för att ersättas med flytbryggor, ett nytt hamnkontor har slutbesiktigats i januari och i en hamn pågår sista etappen med att reparera betongpålar. I anslutning till detta monteras också isskydd som säkerställer att pålarna står emot nötning av is under lång tid framöver.

Under sommaren 2017 kommer systemet med båtmärkning att prövas. Systemet innebär att kunden med sitt avtal på ett enkelt sätt kommunicerar med båt och båtplats.

Bolaget bedriver ett kontinuerligt arbete med miljöåtgärder såsom t ex rening av samtliga spolplattor och upprättande av avtal med extern entreprenör för rengöring och omhändertagande av avfall.

2.1.2.10 Boplats Göteborg AB

Under 2016 ombads styrelsen besvara en remiss från kommunstyrelsen med anledning av översynen av bolagets verksamhet (remissen rörde frågor om finansieringsformer, ägande och efterlevnad av legala krav). I sitt remissvar föreslog styrelsen en delning av bolaget. Bolaget avvaktar fortfarande kommunstyrelsens beslut om framtida inriktning.

Efter första kvartalet har Boplats 196 298 betalande och vilande medlemmar, vilket är 27 124 fler än samma period förra året.

För första gången konstaterar bolaget att andelen lägenheter från de privata hyresvärdarna är något större (45 %) än från allmännyttan (44 %). Orsaken till en minskning från Framtidenkoncernen antas vara minskad extern omsättning samt att lägenheter levereras till fastighetskontoret.

Chalmers Studentbostäder slutade annonsera sina bostäder på Boplats den 31 mars i år.

Under mars månad arrangerade bolaget en välbesökt utställning av fyra Attefallshus på Rosenlundskajen.

Bolaget har kommit överens med stadens medborgarkontor om att de bostadssökande ska kunna få hjälp med flera av sina ärenden i sin stadsdel istället för att vända sig till Boplats. Från och med april drar bolaget ner öppettiderna på Rosenlundsplatsen.

2.2 Resultatanalys till och med perioden och helår

2.2.1 Övergripande för koncernen

Resultaträkning i sammandrag

	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg Prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	4 878	4 777	101	4 657	17 898	17 652	17 825	18 872
Kostnader	-4 131	-4 171	40	-3 826	-15 764	-15 586	-15 740	-16 255
Rörelseresultat	747	606	141	831	2 134	2 067	2 885	2 617
Finansiella intäkter	3	2	1	3	0	3	3	11
Finansiella kostnader	-206	-200	-6	-250	-779	-777	-775	-975

Resultat efter fin. poster	544	408	136	584	1 357	1 294	1 313	1 653
-----------------------------------	------------	------------	------------	------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Utfall till och med perioden

Stadshus AB koncernen

Koncernens omsättning första kvartalet uppgår till 4 878 mnkr (4 657) vilket är 101 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 544 mnkr (584) vilket är 136 mnkr över budget. Orsaken är främst högre resultat än budget inom Bostäder 25 mnkr, Lokaler 72 mnkr och Renova 33. För Bostäder är det främst förskjutningar i tid avseende underhållskostnader, för Lokaler reavinster vid avyttring av aktiebolag (mark på Kviberg) inom Higab AB och för Renova ökade intäkter för hantering av jord och förorenade massor. Inom Energi går fjärrvärmeaffären något sämre än budgeterat.

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB

Moderbolagets nettoomsättning uppgår till 6 mnkr (6) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -93 mnkr (-95) vilket är lika med budget. Rörelsekostnaderna avviker något positivt medan personalkostnaderna något negativt. Räntekostnaderna är i nivå med budget.

Prognos

Stadshus AB koncernen

Koncernens omsättning för helåret prognostiseras till 17 898 mnkr (18 872) vilket är 73 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster beräknas till 1 357 mnkr (1 654) vilket är 44 mnkr över budget. Orsaken är främst bättre prognostiserat resultat än budget inom Lokaler 56 mnkr och Renova 12 mnkr. Energi visar ett lägre prognostiserat resultat jämfört med budget om -20 mnkr. För Lokaler är det främst reavinster vid avyttring av aktiebolag (mark på Kviberg) inom Higab AB och för Renova är det högre energiintäkter samt ökade intäkter för hantering av jord och förorenade massor. Inom Energi beräknas täckningsbidraget för fjärrvärmeaffären bli något sämre än budgeterat.

Göteborgs Stadshus AB gör efter egen analys ingen annan bedömning av inrapporterad prognos.

Därmed bedöms förutsättningarna goda, för att inom ramen för koncernens totala ekonomi, klara de finansiella åtaganden som finns i förhållande till dotterbolagen samt till ägaren. Stadshus AB ska enligt ägardirektivet svara för den finansiella samordningen inom koncernen. I detta ligger att verkställa kommunfullmäktiges beslut avseende koncernbidrag till vissa bolag samt lämna förslag om finansiering och skattesamordning. Koncernens samlade resultatprognos för 2017 indikerar ett behov av uttag från Göteborg Energi AB och Göteborgs Hamn AB på 35- 50 % (13-28% utöver skatteuttaget om 22%) samt Higab AB på ca. 35% (13% utöver skatteuttaget om 22%) av resultatet efter finansiella poster. Behovet baseras utöver resultatprognosen på möjligheten till skattesamordning. Den budgeterade utdelningen till kommunen för 2017 är planerad att tas från Stadshus AB:s fria egna kapital med upplåning från Kommuninvest.

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB

Moderbolagets omsättning beräknas till 26 mnkr (26) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster beräknas uppgå till -374 mnkr (199) vilket är -3 jämfört med budget. Avvikelsen mot budget avser främst förberedelsearbete för anslutning av bolagen till de kommungemensamma tjänsterna inom ekonomi och e-handel.

2.2.2 Per kluster/bolag

Resultat efter finansiella poster

	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg Prognos	Budget	Bokslut fg år
Energi	370	403	-33	494	596	596	616	607
Bostäder	79	54	25	87	579	596	582	447
Lokaler	103	31	72	72	167	111	111	517
Kollektivtrafik	13	4	9	-7	13	8	8	22
Näringsliv	-18	-17	-1	-13	-49	-49	-49	-48
Turism, kultur, evenemang	-174	-186	12	-173	-211	-221	-209	-188
Hamn	63	58	5	68	194	201	201	217
Interna bolag	16	3	13	12	16	11	11	29
Regionala bolag	99	65	34	52	91	78	78	70
Boplatz AB	0	3	-3	1	-1	-2	0	1

2.2.2.1 Energi

Utfall för perioden

Omsättningen uppgår till 2 035 mnr (2 177) vilket är -34 mnr jämfört med budget. Förädlingsvärdet, TB1, uppgår till 956 mnr vilket är 28 mnr lägre än budget.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 370 mnr (494) vilket är -33 mnr lägre än budget.

Resultatförörsämringen är hänförligt till fjärrvärmeaffären. Elhandel och Biogas ger något bättre bidrag än budget. Personalkostnaderna i den operativa verksamheten är under, eller i linje med budget inom samtliga verksamhetsgrenar.

Prognos för helåret

Omsättningen beräknas till 5 812 mnr (6 191) något över budget 5 768 mnr. Förädlingsvärdet, TB1, prognostiseras till 2 938 mnr vilket är -48 mnr lägre än budget.

Resultat efter finansiella poster beräknas till 596 mnr (607) vilket är -20 mnr lägre än budget.

I jämförelsen med budget minskar täckningsbidraget till största delen kopplat till fjärrvärmeaffären och i viss mån vindkraft. Lägre personalkostnader och övriga externa kostnader kompenserar till viss del.

Kostnader kopplat till brand i silo Rya HVC påverkar resultatet med -10 mnr. Försäljningen av Skövde Biogas AB ger en realisationsförlust om -9 mnr.

2.2.2.2 Bostäder

Utfall för perioden

Framtidenkoncernens omsättning uppgår till 1 397 mnr (1 314) vilket är -80 mnr lägre än budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 79 mnr (87) vilket är 25 mnr över budget.

Avvikelsen för intäkterna beror främst av att den årliga hyresförhandlingen inte är avslutad och därmed inte ingår i utfallet.

Underhållskostnaderna är 20 mnkr lägre än budget och beror på förskjutning i tid. Avvikelserna finns främst inom Familjebostäder och Bostadsbolaget, 15 mnkr respektive 4 mnkr.

Prognos för helåret

Framtidenkoncernens omsättning prognostiseras till 5 824 mnkr (5 765) vilket är 11 mnkr över budget. Koncernen beräknar ett resultat efter finansiella poster om 579 mnkr (447) vilket är -3 mnkr jämfört med budget.

Driftskostnaderna beräknas bli 17 mnkr högre än budget, hänförligt till ökade skadekostnader, och fastighetsskötsel. Underhållskostnaderna beräknas bli 7 mnkr lägre än budget.

2.2.2.3 Lokaler

Utfall för perioden

Higabkoncernens omsättning uppgår till 490 mnkr (433) vilket är 60 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 103 mnkr (72) vilket är 73 mnkr över budget.

Avvikelserna beror främst på försäljning och reavinst, 48 mnkr vid avyttringar av aktiebolag (mark på Kviberg). I övrigt har Higab sålt tre fastigheter till fastighetskontoret, Parkeringsbolaget har rivit två anläggningar och Älvstranden har sålt en byggrätt. Kostnaderna för material och tjänster är 24 mnkr lägre än budget och fördelar sig på alla bolagen. Bolagen bedömer att avvikelsen kommer att avta under året.

Utfall resultat efter finansiella poster inom klustret: Higab AB 53 mnkr (43), Fastighets AB Rantorget 3 mnkr (3), Älvstranden Utveckling AB -32 mnkr (-10), Förvaltnings AB GöteborgsLokaler 3 mnkr (4), Göteborgs Stads Parkerings AB 29 mnkr (34). Utöver ovanstående ingår rearesultat i Myntolmen AB för försäljning av mark i Kviberg om 48 mnkr.

Prognos för helåret

Higabkoncernens omsättning prognostiseras till 1 753 mnkr (2 258) vilket är 46 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 167 mnkr (517) vilket är 56 mnkr över budget.

Det är främst genomförda försäljningar som utgör största ökningen med reavinster och lägre avskrivningskostnader. GöteborgsLokaler har sedan budgeten för uppdraget att upprusta torgen lades utarbetat en tidplan där 31 mnkr kommer att belasta 2017 och resterande 18 mnkr genomförs 2018.

Prognos för resultat efter finansiella poster inom klustret: Higab AB 125 mnkr (115), Fastighets AB Rantorget 9 mnkr (10), Älvstranden Utveckling AB -89 mnkr (110), Förvaltnings AB GöteborgsLokaler -15 mnkr (18), Göteborgs Stads Parkerings AB 96 mnkr (274). Utöver ovanstående ingår koncernjusteringar -7 mnkr (-11) samt Myntolmen AB 48 mnkr (0 mnkr).

2.2.2.4 Kollektivtrafik

Utfall för perioden

Göteborgs Spårvägar koncernens omsättning uppgår till 338 mnkr (336) vilket är 3 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 13 mnkr (-7) och är 9

mnkr över budget. Samtliga verksamheter visar bättre utfall än budget. Buss och Trafikantservice visar väsentligt bättre utfall. Finansnettot ligger på nivå med budget.

Prognos för helåret

Göteborgs Spårvägar koncernens omsättning beräknas till 1 318 mnkr (1 336) vilket är - 2 mnkr jämfört med budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 13 mnkr (22) vilket är 5 mnkr över budget.

Spårvagnsverksamhetens prognos är oförändrad mot budget. Bussverksamheten förbättrar prognosen för resultatet med 3,6 mnkr och Trafikantservice ökar prognosen med 0,9 mnkr jämfört med budget.

2.2.2.5 Näringsliv

Utfall för perioden

BRG koncernens omsättning uppgår till 58 mnkr (58) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -19 mnkr (-13) och är 1 mnkr bättre budget.

Avvikelsen är temporär och beror på förändringar i projektutfall jämfört med periodiserad budget. Bidrag till SOIC har betalats ut med 309 tkr.

Prognos för helåret

BRG koncernens omsättning prognostiseras till 77 mnkr (79) vilket är i linje med budget. Resultat efter finansiella poster beräknas uppgå till -49 mnkr (-48) och är lika med budget.

Bolaget har en något högre intäktsvolym med tillhörande kostnader för nya projekt (Stadslandet, Northern Connections) som inte låg med i budget då dessa beviljades. Endast en ökning i volym, ingen resultatpåverkan.

2.2.2.6 Turism, kultur, evenemang

Utfall för perioden

Klustret visar för perioden en omsättning på 180 mnkr (174) vilket är -3 mnkr under budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -174 mnkr (-173) vilket är 12 mnkr bättre än budget. Avvikelsen består av Lisebergs, Stadsteaterns och Got Events positiva avvikelse mot budget och består i ökade intäkter och lägre kostnader vilka främst förklaras av att kostnaderna upparbetas senare under året än planerat vid budgettillfället.

Prognos för helåret

Klustrets omsättning beräknas till 1 742 mnkr (1 688) vilket är 106 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till -211 mnkr (-188) vilket är 10 mnkr bättre än den justerade budgeten (-3 mnkr jämfört med ursprunglig budget. I justerad budget ingår poster, främst inom Liseberg och Got Event som tillkommit i och med evenemangsbokningarna).

Det är Stadsteaterns goda beläggning kvartal 1 och ett bra första kvartal och en bra belagd evenemangssommar för Got Event som förklarar resultatförbättringen. Liseberg och Göteborg & Co lämnar prognos motsvarande budget.

Prognos resultat efter finansiella poster: Liseberg AB 95 mnkr (100), Got Event AB - 194 mnkr (-191), Göteborgs Stadsteater AB -111 mnkr (-98), Göteborg & Co Kommuntressent AB 0-resultat (0) och Göteborg & Co Träffpunkt AB 0 mnkr (-1,1). Utöver ovanstående ingår koncernjusteringar.

2.2.2.7 Hamn

Utfall för perioden

Hamnens omsättning uppgår till 185 mnkr (181) vilket är 8 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 63 mnkr (68) vilket är 5 mnkr över budget.

Främst har bolaget högre intäkter avseende prisförändringar för koncession och varuhamn. Kostnaderna ökar något främst avseende planerat underhåll som startat tidigare och ökade IT-kostnader.

Prognos för helåret

Hamnens omsättning beräknas till 721 mnkr (762) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 194 mnkr (217) vilket är -7 mnkr jämfört budget.

Intäkter för anlop i Containerhamnen beräknas minska pga den arbetsrättsliga konflikten och inom Roro-segmentet beräknas volymökningar och högre snittpris på produktmix av oljeprodukter.

På kostnadssidan görs en justering genom ökade infrastrukturkostnader och ökade mediakostnader avseende vattenförbrukningen. Personalkostnaderna beräknas öka jämfört med budget avseende högre nyttjande av inhyrd personal även kostnader för tekniska och juridiska konsulter beräknas öka.

2.2.2.8 Interna bolag

Utfall för perioden

Göteborgs Stads Leasing AB: omsättningen uppgår till 180 mnkr (171) vilket är 2 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 12 mnkr (8) och 9 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen jämfört med budget består främst av jämförelsestörande poster avseende "intäkter" för historiska pensionsåtaganden. På kostnadssidan avviker fordonsrelaterade kostnader negativt medan personalkostnaderna är något lägre än budget.

Försäkrings AB Göta Lejons omsättning uppgår till 31 mnkr (28) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 5 mnkr (4) och är 5 mnkr över budget. Premien är något högre och försäkringsersättningarna är bättre än budget.

Prognos för helåret

Göteborgs Stads Leasing AB: omsättning beräknas till 256 mnkr (258) vilket är 6 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 10 mnkr (27) och är lika med budget. Bedömningen är att resultatet i den löpande verksamheten kommer att understiga budgeterat resultat på grund ökade kostnader. De jämförelsestörande posterna kommer dock att väga upp kostnadsökningen. På grund av svårigheter i samband med införandet av de kommungemensamma systemen Agresso och Winst görs endast en övergripande prognos i denna rapportering.

Försäkrings AB Göta Lejons omsättning beräknas till 126 mnkr (113) vilket är 2 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 6 mnkr (0) och är 5 mnkr över budget. På grund av verksamhetens natur är prognosen mycket osäker och helt beroende på skadefallet. Premieintäkterna beräknas bli något högre än budget, försäkringsersättningarna lägre och återförsäkringskostnaden beräknas bli lägre än budget.

2.2.2.9 Regionala bolag

Utfall för perioden

Renovakoncernens omsättning uppgår till 368 mnkr (305) vilket är 3 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 98 mnkr (51) och är 33 mnkr över budget. Samtliga affärsområden presterar bättre resultat än föregående år och budget, med undantag för Logistik som avviker något negativt mot budget. Koncernens enskilt största avvikelse avser mer positiv avvikelse på intäkter, framförallt inom jord- och förorenade massor men även för energiintäkter.

Gryaabs omsättning uppgår till 92 mnkr (88) vilket är 2 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 5 mnkr (5) vilket är 5 mnkr över budget. Avvikelsen beror främst på minskade kostnader för personalkostnader och kostnader för avskrivningar.

Göteborgsregionens fritidshamnar ABs (Grefab) omsättning uppgår till 9 mnkr (10) vilket är 2 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -4 mnkr (-4) vilket är -4 mnkr jämfört med budget. Såväl intäkter som kostnader visar en positiv avvikelse mot budget. Hyresintäkter för hytter har inte periodiserats fullt ut.

Prognos för helåret

Renovakoncernens omsättning prognostiseras till 1 259 mnkr (1 183) vilket är 52 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster beräknas till 90 mnkr (57) och är 12 mnkr över budget. Avvikelsen beror främst på högre prognostiserade energiintäkter men även inom affärsområde återvinning gällande jord och stenmaterial.

Gryaabs omsättning beräknas till 365 mnkr (349) vilket är 2 mnkr över budget och resultatet efter finansiella poster beräknas till 1 mnkr (13) vilket är 1 mnkr över budget. Avvikelsen beror främst på minskade avskrivningskostnader.

Göteborgsregionens fritidshamnar ABs (Grefab) omsättning beräknas till 58 mnkr (56) vilket är i linje med budget och resultat efter finansiella poster prognostiseras till 0 mnkr (0) vilket är lika med budget. Prognosen för året beräknas som helhet vara samma som budgeterat.

2.2.2.10 Boplats Göteborg AB

Utfall för perioden

Boplats omsättning uppgår till 6 mnkr (6) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 0,2 mnkr (1,1) och är 2,3 mnkr under budget. Avvikelseberor främst på att de budgeterade IT-investeringarna har kostnadsförts.

Prognos för helåret

Boplats omsättning beräknas till 26 mnkr (25) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till -0,9 mnkr (1,0) och är -0,8 mnkr jämfört med budget.

2.3 Investeringar

2.3.1 Övergripande för koncernen

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall t o m mars	Prognos helår	Budget helår
Nyinvesteringar	514	3 773	3 766

Nettoutgifter i mkr	Utfall t o m mars	Prognos helår	Budget helår
Reinvesteringar	528	2 285	2 241
SUMMA INVESTERINGAR	1 042	6 058	6 007

Investeringar i finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar, i mkr	Prognos 2017
Aktieägartillskott	5
Summa investeringar	5

Göteborgs Stadshus AB har erhållit aktieägartillskott om 5 mnkr för vidare transport till BRG och Lindholmen Science Park AB samt Johanneberg Science Park AB. I samband med den skatteoptimeringsprocess som genomförs i samband med årsbokslutet kommer ytterligare aktieägartillskott att lämnas.

2.3.2 Per kluster/bolag

Totala investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall t o m mars	Prognos helår	Budget helår
Energi	130	900	900
Bostäder	335	2 259	2 275
Lokaler	170	1 251	1 114
Kollektivtrafik	4	50	72
Näringsliv	0	4	4
Turism, kultur, evenemang	136	190	187
Hamn	65	396	417
Interna bolag	142	602	602
Regionala bolag	60	408	434
Boplats AB	0	0	1

2.3.2.1 Energi

Energi

Göteborg Energikoncernens investeringar för första kvartalet 2017 uppgår till 130 mnkr, vilket är något lägre än budget. Helårsprognosen lämnas oförändrad på 900 mnkr. Den största delen av koncernens investeringar finns inom områdena fjärrvärme och elnät.

2.3.2.2 Bostäder

Framtidenkoncernens investeringar för perioden uppgår till 335 mnkr. Koncernens investeringar beräknas för helåret uppgå till 2 259 mnkr, en minskning med 16 mnkr jämfört med budget. Större pågående projekt inom koncernen är Uggleberget, Örgryte Torp, Näverlursgatan och ombyggnadsprojekt på Tellusgatan.

2.3.2.3 Lokaler

Higabkoncernens investeringar för första kvartalet uppgår till 170 mnkr. Koncernen ökar sin helårsprognos med 137 mnkr till 1 251 mnkr, främst inom Göteborgslokaler

och Parkeringsbolaget. Koncernens största pågående projekt är Projekt Högvakten och Samlokalisering kretslopp och vatten inom Higab, förnyelse Selma Lagerlöfs torg inom Göteborgslokaler samt Kajgarage Skeppsbron inom Parkeringsbolaget. Inom Älvstranden Utveckling pågår ett flertal stadsutvecklingsprojekt inom Vision Älvstaden.

2.3.2.4 Kollektivtrafik

Periodens investeringar inom Göteborgs Spårvägar AB uppgår till 4 mnkr och avser främst arbete med rostrevisioner och livstidsförlängning av de äldre vagnarna M28 och M29. Bolaget har även påbörjat uppgradering av arbetsspår vid Rantorget. Koncernen sänker sin helårsprognos med 22 mnkr till 50 mnkr.

2.3.2.5 Näringsliv

BRG rapporterar inga investeringar under perioden. Bolaget lämnar helårsprognosen oförändrad på 4 mnkr, vilka avser investeringar i Entreprenörskvarteret.

2.3.2.6 Turism, kultur, evenemang

Turism, kultur och evenemangsklustret rapporterar investeringar på 136 mnkr. Lisebergs investeringar består främst av årets nya attraktion Loke. Got Event redovisar investeringar i annans fastighet bl a tillhör i idrottsanläggningar och läktare. Koncernen sänker sin investeringsprognos något till 190 mnkr, främst inom Stadsteatern.

2.3.2.7 Hamn

Göteborgs Hamn AB redovisar investeringar på 65 mnkr för perioden. Bolaget justerar ner sin prognos med 21 mnkr till 396 mnkr. De största investeringarna avser logistikfastigheter Halvorsäng samt mudderdeponi Arendal II.

2.3.2.8 Interna bolag

Totala investeringar för de interna bolagen uppgår för perioden till 142 mnkr. Investeringar i leasingtillgångar hos GSL uppgår till 142 mnkr. Försäkrings AB Göta Lejon redovisar inga investeringar under perioden. Prognosen för helåret lämnas oförändrad.

2.3.2.9 Regionala bolag

De regionala bolagens investeringar för perioden uppgår till 60 mnkr. Gryaab AB investerar i kvävereringsanläggning och ny driftscentral, vilka kommer att färdigställas under 2017. Inom Renovakoncernen avser investeringarna främst reinvesteringar i Sävenäsanläggningen. Helårsprognosen lämnas så gott som oförändrad.

2.3.2.10 Boplats Göteborg AB

Boplats redovisar inga investeringar under perioden.

2.4 Utveckling inom personalområdet

Utvecklingen inom personalområdet i koncernens bolag kan för perioden och på en övergripande nivå anses vara stabil. Det grundläggande och strategiska uppdraget att säkerställa verksamheternas kompetensförsörjning är dock i flera avseenden en kritisk framtidsfråga för många av bolagen. Högkonjunkturen och bristen/konkurrensen gällande vissa kompetenser blir för bolagens verksamheter, på motsvarande sätt som för omvärlden, allt tydligare. Påverkan på rekryteringsmöjligheterna är i dagsläget kännbart

framförallt för de bolag som rekryterar teknisk kompetens såsom ingenjörer och projektledare, men även för bolag som är beroende av viss hantverkskompetens samt kök-/restaurangpersonal.

Det är angeläget att det bedrivs ett långsiktigt och kontinuerligt arbete med kompetensförsörjning. Såväl bolagen, koncernen som staden behöver aktivt verka för att säkerställa sin attraktivitet som arbetsgivare. Nytänkande och gemensamma insatser kommer med största sannolikhet krävas på många områden för att bolagen ska kunna ha resurser att utföra sina uppdrag och nå sina mål. Exempel på nydanande arbete som sker är det pågående projektarbetet mellan vissa bolag och de tekniska fackförvaltningarna. Projektet syftar till att ta fram en gemensam kompetensförsörjningsplan med inriktning på teknisk kompetens samt att föreslå åtgärder och aktiviteter.

Ledarskap och organisationskultur, arbetsmiljö/hälsa samt lön och förmåner är områden som lyfts fram av många bolag som mycket betydelsefulla för kompetensförsörjningen. Det framhålls av flera bolag som angeläget att stadens arbete med gemensamma personalförmåner snarast tydliggörs och kommer vidare. Attraktiva och anpassade personalförmåner betonas av bolagen såsom mycket viktiga komponenter i arbetet med kompetensförsörjning.

Koncernen har för närvarande tre bolag med tillförordnad vd och pågående rekryteringar på exekutiv nivå (Renova AB, Göteborgs Stads Leasing AB samt Higab AB). KFs nuvarande riktlinjer och process gällande anställning, utveckling och rekrytering av bolagschefer har av bolagen ibland beskrivits som otydliga och även sagts kunna innebära en verksamhetskritisk risk. Det översynsarbete av riktlinjerna som nu pågår är därmed positivt och förhoppningsvis kan riktlinjerna och processen utvecklas på ett för bolagen stödande och stärkande sätt.

Inom flera bolag pågår verksamhetsöversyner/omorganisationer som på olika sätt påverkar organisationerna. Övertalighetshantering av någon större omfattning bedöms dock i nuläget endast Göteborg Energi AB kunna ställas inför.

Flertalet bolag redovisar relativt goda siffror gällande sjukfrånvaro och flera rapporterar även positiva trender med sjunkande sjukskrivningstal. Göteborgs Spårvägar AB och Renova AB är bolag med lite högre sjukfrånvaro men de har också pågående arbete med aktiva insatser i syfte att sänka sjukfrånvaron och främja arbetsmiljö och hälsa. I många bolag pågår olika aktiva hälsofrämjande åtgärder och detta framhålls också som betydelsefullt för möjligheterna att såväl kunna attrahera som behålla medarbetare.

Göteborgs Stads medarbetar- och chefsenkät genomfördes under november/december 2016. Det stora flertalet av stadens bolag deltog denna gång, varav många dock var med i stadens enkät för första gången (istället för att ha egna enkäter). Det är positivt att det genom stadens enkäter skapas möjlighet att få ett samlat och jämförbart resultat för stadens samtliga bolag och förvaltningar, men en del kritik har också framförts. Det handlar dels om vissa specifika enkätfrågors utformning, men framförallt om negativa konsekvenser av den långa tidsutdräkten mellan det att enkäten fylls i tills dess att organisationerna erhåller sina resultat. Detta upplevs som en klar försämring och lyfts exempelvis fram av bolagen inom Framtidenkoncernen.

En pågående arbetsgivarstrategisk fråga är utvecklingsarbetet som sker mellan arbetsgivarorganisationerna KFS och Pacta och som berör sammanlagt 11 av stadens bolag (tre bolag i Pacta och åtta i KFS). Arbetet syftar till att om möjligt skapa en ny gemensam arbetsgivarorganisation. För bolagen som är medlemmar i KFS medför processen ett röstningsförfarande vid två stämmor varvid bolagen såsom enskilda medlemmar i KFS är röstberättigade. I Pacta förfogar organisationens styrelse över ett beslut om samgående. Under hösten 2017 torde det sannolikt stå klart om ett samgående

blir aktuellt och i sådana fall hur tidsplanen ser ut och vad de närmre konsekvenserna kan bedömas bli.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.6 Nyckeltalsredovisning

Nyckeltal

	Utfall perioden 2017	Budget/målvärde för perioden	Budget/målvärde för helår 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
De vi är till för						
Verksamhet						
Medarbetare						
Ekonomi						
Rörelseresultat	747	606	2 134	2 617	1 381	1 749
Resultat efter fin poster	544	408	1 357	1 653	382	617
Kassalikviditet						
Soliditet				29,3 %	28,2 %	27,5 %
Eget kapital				18 808	17 467	17 330

*Göteborgs Stadshus AB koncernen
(mnkr)*

2.7 Nyckeltalsredovisning

	Utfall perioden 2017	Budget/målvärde för perioden	Budget/målvärde för helår 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Rörelseresultat	-2	-1	-8	5	3	0
Resultat efter fin poster	-93	-93	-374	-137	-169	-670
Kassalikviditet						
Soliditet				75,6 %	77,8 %	80,7 %
Eget kapital				12 737	12 333	12 368

*Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB
(mnkr)*

2.8 Uppföljning av styrelsens utvärdering av eget arbete 2016

Datum för beslut	2016-12-19
------------------	------------

Återredovisning till kommunstyrelsen av bolagsstyrelsernas utvärdering av sitt eget arbete.

I uppföljningsrapport 1 2017 har de rapporterade bolagen i Stadshus AB koncernen rapporterat datum för styrelsemöte där bolagsstyrelserna utvärderat sitt och vd:s arbete. Protokoll från aktuellt styrelsemöte har bifogats uppföljningsrapporten. Fullständigheten i rapporteringen har kontrollerats av Stadshus AB utan anmärkning.